

عنوان مقاله:

بررسی و تحلیل تزیینات معماری در «مجموعه گنجعلی خان» شاهکاری از هنر عصر صفوی در کرمان

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 5، شماره 9 (سال: 1387)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

شهره جوادی - استادیار گروه مطالعات عالی هنر، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران و عضو هیات علمی مرکز تحقیقات نظر

خلاصه مقاله:

مجموعه گنجعلی خان در کرمان که از زیباترین نمونه های معماری و تزیینات عصر صفوی در ایران می باشد، شامل میدان وسیعی است که به سرای گنجعلی خان مشهور است. بناهایی مانند کاروانسرا، مسجد، حمام، آب انبار و ضراب خانه در چهارگوشه میدان قرار دارند و گرداگرد میدان را بازار احاطه کرده است. هریک از بخش های این مجموعه به نوبه خود اثری ارزشمند از معماری و انواع تزیینات دوره صفوی را به نمایش گذاشته است. کاروانسرا با ساختمان دو طبقه و حیاط مصفا دارای تزیینات ترکیبی از آجر و کاشی است که از نظر ظرافت در نقش پردازی نسبت به سایر نمونه های صفوی کم نظیر است. هم چنین تنوع در انواع نقوش گیاهی، هندسی، نقش های انسانی و حیوانی، تأثیرات هنر شرق و غرب در کنار نقش های اصیل ایرانی با ظرافت و هماهنگی کامل اجرا شده است. در حمام و آب انبار آثار قابل توجهی از آجرکاری و نقاشی روی گچ دیده می شود که با نقش های سایر بناهای صفوی در اصفهان و سایر شهرهای ایرانی متفاوت است. مانند نقاشی های سقف چهارسوق بازار و سردر حمام که شامل موضوعات طبیعت گرا و خیالی از نقاشی های عامیانه می باشد. نقاشی های مسجد گنجعلی خان نیز استثنائی است که در جای دیگری راجع به آن بحث خواهد شد. کتیبه خط با امضای رضا عباسی نقاش و خطاط مشهور عصر صفوی از ویژگی های تزیینات کاروانسرا است، که زیبایی این سردر را صد چندان نموده است. بیشتر کاشی کاری های این مجموعه معرق کاری است که به نحوی دلنشین با آجرکاری همراه شده است. در حالی که کاشی هفت رنگ نیز با انواع نقش های گیاهی، هندسی و اندام های انسانی زینت بخش تزیینات حمام می باشد.

کلمات کلیدی:

عصر صفوی، گنجعلی خان، تزیینات، کاشی کاری، رنگ، نقوش استثنائی، کاروانسرا، حمام، آب انبار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/302145>

